

Nové pojetí kategorizace sítě páteřních komunikací v ČR

v kontextu aktuálně projednávané novely
zákona o pozemních komunikacích (ZPK)

Současný stav a související problémy

- Definice dálniční sítě ?
 - Soubor nadřazených pozemních komunikací tj. dálnice a rychlostní silnice dle ZPK
- Pojem rychlostní silnice
 - Dle ZPK se jedná o silnici I. třídy
 - O zařazení do skupiny rychlostních silnic není vydáváno správní rozhodnutí, přesto však existuje propastný rozdíl mezi rychlostní a obyčejnou silnicí I. třídy (OP, příslušné úřady atp.)
 - Silnice I. třídy vystavěná jako rychlostní mající stavebně technické vybavení jako dálnice
 - Silnice vymezená usnesením Vlády ČR jako rychlostní
 - Silnice označená značkou silnice pro motorová vozidla
- Laickou veřejností jsou novější rychlostní silnice vnímány jako dálnice a dnes jsou tomu přizpůsobeny i technické normy, kdy nejnižší požadavky na rychlostní silnici odpovídají základním požadavkům běžně kladeným v evropském měřítku na dálnice
- Nedostatečné využití potenciálu komunikací nezařazených do D+R

Příklad č. 1 – D1 Hulín vs. R35 Olomouc

- Kategorijní šířka 26,5 m
- Návrhová rychlost 120 km/h
- Obě mají nejvyšší dovolenou rychlost 130 km/h
- D1 je označena jako dálnice
- R35 je označena jako silnice pro motorová vozidla

Příklad č. 2 – R35 Olomouc vs. R46 Prostějov

- R35 u Olomouce
 - kategoriální šířka 26,5 m
 - návrhová rychlost 120 km/h
- R46 u Prostějova
 - proměnná šířka od 20,5 do 22,5 m
 - návrhové rychlosti 100 km/h a méně
 - směrové i výškové vedení neodpovídá pro rychlost 130 km/h, nedostatečné připojovací a odbočovací pruhy atp.
- Obě označeny jako silnice pro motorová vozidla s nejvyšší dovolenou rychlostí 130 km/h
 - na R46 aktuálně snížena na 100 km/h,
 - MD počítá se zvýšením na 110 km/h

Příklad č. 3 –R35 vs. I/37 u Opatovic n.L.

- R35 u Opatovic vystavěna v kategoriální šířce 24,5 při návrhové rychlosti 100 km/h
- I/37 u Opatovic vystavěna v kategoriální šířce 24,5 při návrhové rychlosti 100 km/h
- R35 označena jako silnice pro motorová vozidla se 130 km/h
- I/37 nemá omezen přístup a nejvyšší dovolená rychlost činí 90 km/h

Zákon o pozemních komunikacích - novela

- ▶ Zákon č. 13/1997 Sb. („ZPK“), o pozemních komunikacích, dělí pozemní komunikace do 4 kategorií, a to na
 - ▶ dálnice
 - ▶ silnice
 - ▶ místní komunikace
 - ▶ účelové komunikace
- ▶ Květen 2013 – novela předložena do Parlamentu ke schválení
 - ▶ Ruší se pojem „rychlostní silnice“ – nahrazeno odkazem na SPMV
 - ▶ Zavádějí se dvě třídy dálnic s tím, že do dálnic druhé třídy přecházejí všechny rychlostní silnice – vybrané budou následně degradovány zpět mezi silnice I. třídy (cca jedna třetina)
 - ▶ Dálnici druhé třídy lze dočasně postavit pouze s jedním jízdním pásem (poloviční profil) s možností dostavby (pro méně zatížené úseky)
 - ▶ Silnice a MK I. třídy, která je budována bez úrovněvých křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a na níž není přímo připojena sousední nemovitost s výjimkou odpočívek, může být označena jako silnice pro motorová vozidla

Zákon o silničním provozu - novela

- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, („ZSP“) - nová úprava nejvyšších dovolených rychlostí
 - Řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg a autobusu smí jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km/h; na silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 110 km/h a na dálnici rychlostí nejvýše 130 km/h. Řidič jiného motorového vozidla smí jet rychlostí nejvýše 80 km/h.
 - Jedná-li se o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla bez směrově oddělených jízdních pásů, sníží se nejvyšší dovolená rychlost na nejvýše 90 km/h.
 - Na silnici pro motorová vozidla se směrově oddělenými jízdními pásy lze mimo obec nejvyšší dovolenou rychlost zvýšit, nejvýše však o 20 km/h.

Omezení pro těžká vozidla na silnicích II. a III. třídy

- ▶ § 24a Omezení vjezdu nákladních vozidel
 - ▶ (1) Na silnici II. a III. třídy lze zakázat nebo omezit vjezd nákladních vozidel, jejichž povolená hmotnost činí 12 tun a více, pokud je možné využít jinou vhodnou trasu. Za jinou vhodnou trasu se považuje i trasa vedoucí po pozemní komunikaci podléhající zpoplatnění. Zakaz nebo omezení neplatí, pokud je užití silnice nezbytné pro dosažení místa nakládky, vykládky, údržby nebo opravy vozidla nebo sídla nebo provozovny dopravce.
 - ▶ (2) Zakaz nebo omezení vjezdu nákladních vozidel se provádí stanovením místní úpravy podle zvláštního právního předpisu na základě předchozího souhlasu Policie České republiky. Policie České republiky souhlas vydá, pokud zakaz nebo omezení vjezdu nákladních vozidel neohrozí bezpečnost nebo plynulost provozu na pozemních komunikacích.

Současná praxe graficky

Dálnice dle zákona

13

- Označeny dopravní značkou „dálnice“ podle zákona 361
- Nejvyšší povolená rychlost 130 km/h
- Číslo dálnice bez prefixu v červené subploše na zeleném podkladě
- Zpoplatněná komunikace

Rychlostní silnice dle zákona

13

- Označeny dopravní značkou „silnice pro motorová vozidla“ dle zákona 361
- Nejvyšší povolená rychlost 130 km/h
- Číslo silnice bez prefixu v modré subploše na zeleném podkladě
- Zpoplatněná komunikace

Ostatní silnice I. třídy

- Bez zvláštního označení či omezení přístupu
- Nejvyšší povolená rychlost 90 km/h
- Číslo silnice bez prefixu v modré subploše na modrém podkladě

Nové pojetí graficky

Dálnice

- Dálnice značeny dopravní značkou „dálnice“
- Nejvyšší povolená rychlost 130 km/h,
- Číslo dálnice v červené subploše na zeleném poli
- Značka „dálnice“ na zeleném podkladě
- Dnešní dálnice a cca 2/3 rychlostních silnic

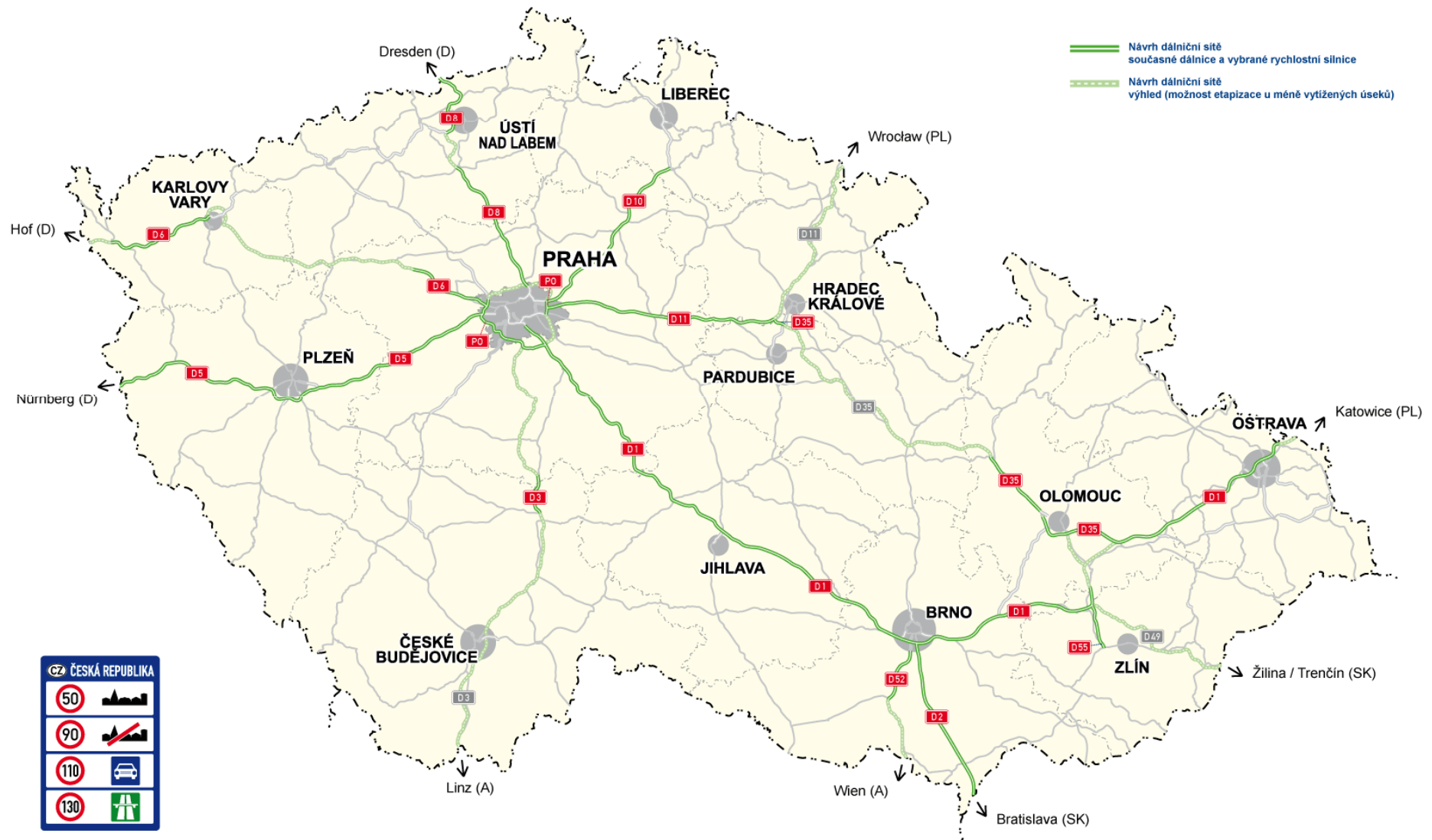
Silnice pro motorová vozidla

- Silnice I. třídy značeny dopravní značkou „silnice pro motorová vozidla“
- Nejvyšší povolená rychlost 110 km/h, místní úpravou lze zvýšit o 20 km/h, bez směrového dělení pouze 90 km/h
- Číslo silnice v modré subploše na modrém podkladě

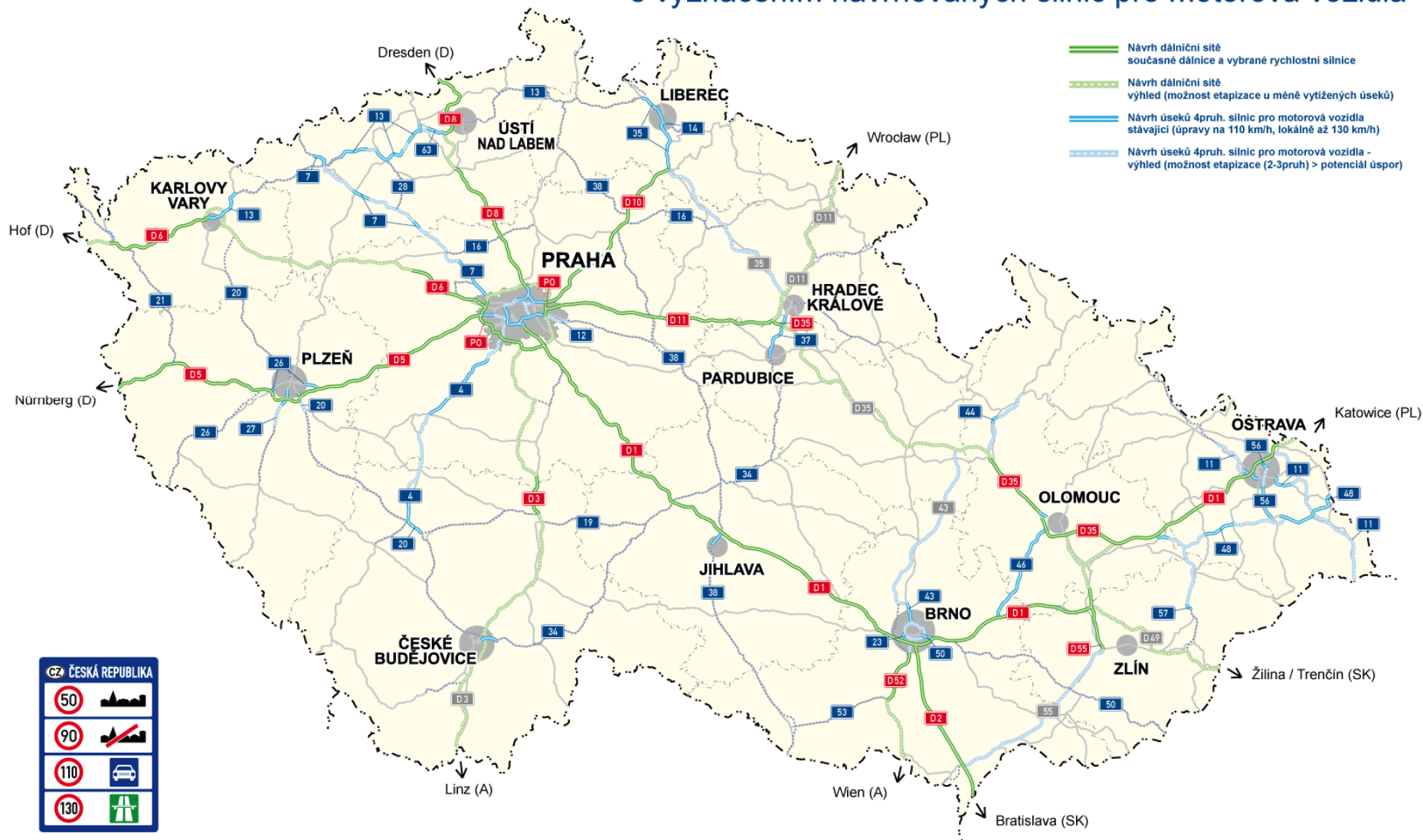
Toto barevné a rychlostní schéma je používáno v Itálii (místo autíčka modrá dálnice), Slovinsku, Chorvatsku či Maďarsku, obdobná úprava s jinými rychlostmi také ve Švýcarsku, Řecku, Nizozemí aj. Stejně rychlostní schéma používá i Francie.

Nové pojetí dálniční sítě

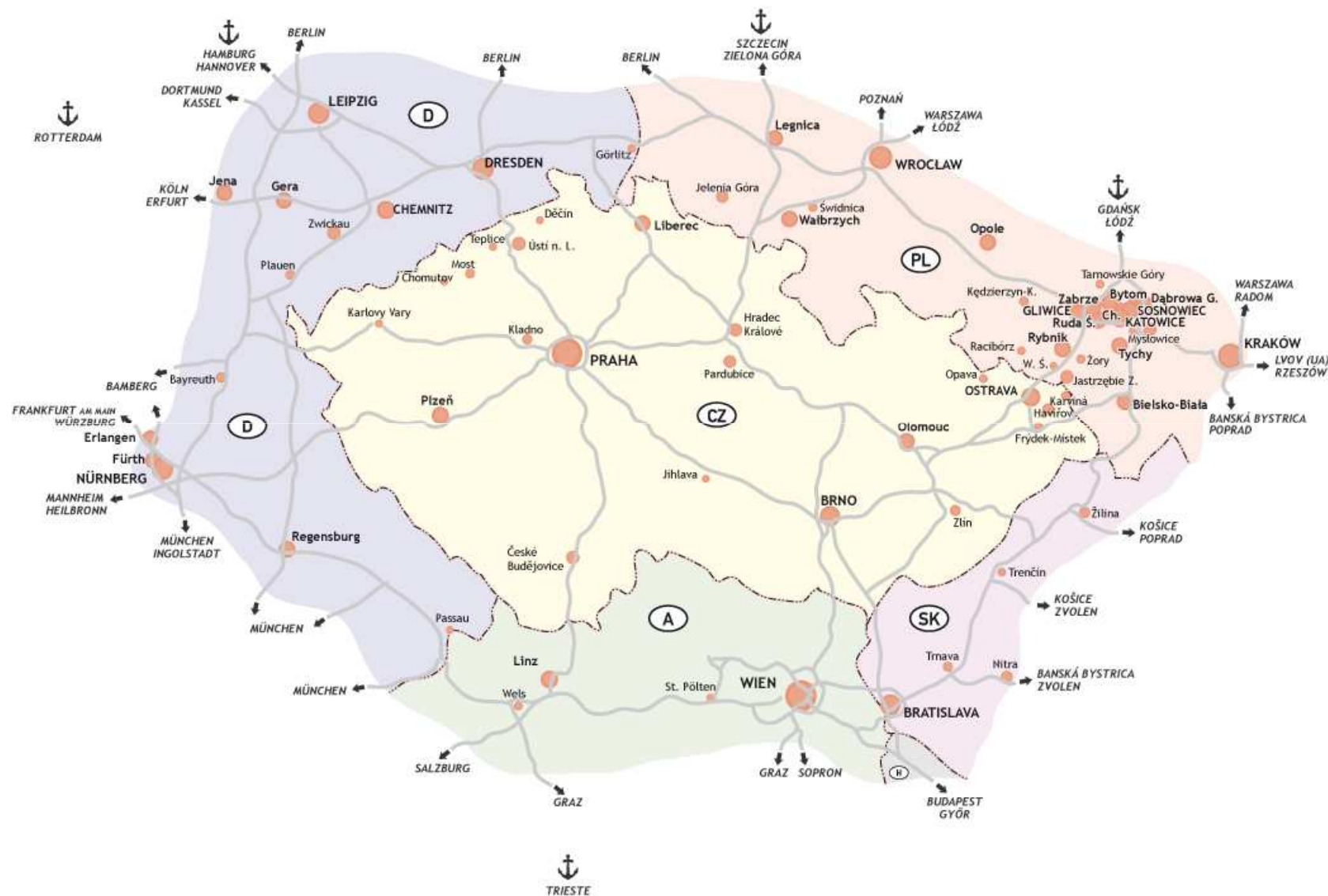

Nové pojetí dálniční sítě

s vyznačením navrhovaných silnic pro motorová vozidla

Navrhovaná dálniční síť v kontextu okolních zemí

Základní výchozí předpoklady pro nové pojetí

- Nová politika TEN-T
 - Core + comprehensive network
 - Motorways vs. expressways
- Umístění v kontextu střední Evropy
- Intenzity dopravy
- Ucelenost a provázanost sítě
- Využití potenciálu komunikací ve smyslu samovysvětlujícího principu a související označení

Základní premisy nového pojetí

- Převedení vybrané části současných rychlostních silnic do kategorie dálnice a tím vytvoření skutečné dálniční „sítě“ napojující na tuto síť krajská města a převádějící hlavní mezinárodní tranzitní tahy přes Českou republiku,
- Jednotné označení takto vzniklé ucelené dálniční sítě dopravní značkou „dálnice“ (se zeleným orientačním dopravním značením),
- Definování páteřních tahů silnic I. třídy, které budou přednostně určeny k výstavbě obchvatů a odstraňování významných bodových závad, a tím k homogenizaci tahu a zvýšení bezpečnosti provozu na nich
- Uvolnění dopravní značky „silnice pro motorová vozidla“ pro pozemní komunikace, na kterých je žádoucí omezit nemotorový provoz a v návaznosti na tuto skutečnost zvýšit rychlost až na 110 km/h bez nutnosti přestavět tyto komunikace ve finančně náročných dálničních parametrech.
- Úspora nákladů plynoucí z racionalizace kategorizace plánovaných komunikací za většího využití etapizace a třípruhového uspořádání v lokalitách s nízkými intenzitami dopravy (Německo, Rakousko, Švédsko)
- Sblížení české úpravy s novou politikou TEN-T

Co dál?

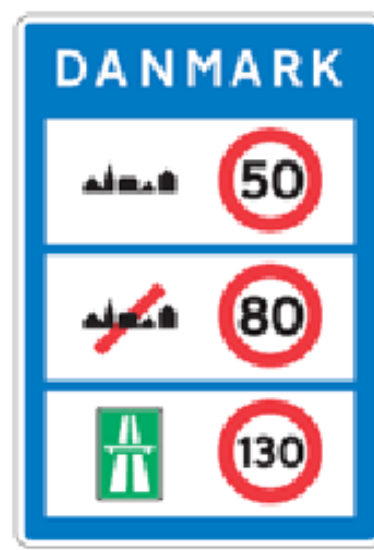
- Pilotní projekty na čtyřpruhových „jedničkách“ a jejich vyhodnocení
- Úprava příslušných zákonů včetně jejich prováděcích předpisů
- Úprava technických předpisů (zejména ČSN 73 6101)
- Koordinace další přípravy nových staveb a jejich realizace dle nového pojetí s novými dopravními sektorovými strategiemi MD
- Předpoklad účinnosti novelizace: 1.1.2014

Česká republika od 1.1.2014 ?

IP28a Nejvyšší dovolené rychlosti

Ukázky z jiných zemí

Ukázky z jiných zemí

